

hentes ved afslutning av voldgiftstraktater.“ Han henviste yderligere til, at selv et godt Princip havde sin Begrænsning; den ene af de Traktater, Traktaten med Danmark, havde for Tiden ingen Genklang i den norske Folkemening. Overfor den Slags Udtalelser maa vi sige, at de fremmer ikke det nordiske Samarbejde. Naar man fra vide norske Kredses Side stadig bestrider Danmarks Højhedsret over dansk Stats-territorium — og herved vil vi utvivlsomt, som vi hidtil har været, fra alle Sider være enige om at tilbagevise saadanne Udtalelser —, kan det ikke undgaaes, at Udtalelser som de her gengivne fremkalder Stemninger og Strømninger herved, der kommer paa tværs af den Aand, af hvilken det foreliggende Lovforslag er fremgaaet.

Vi har i det udenrigspolitiske Nævn, som sagt, gentagne Gange indgaaende drøftet Sagen. Der er af den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen, henvist til de Forhandlinger, der i Fjor fandt Sted med de andre nordiske Lande vedrørende Forligsnævnene. Der er Bestemmelser i disse Overenskomster, som vi fra konservativ Side kunde have ønsket anderledes udformet. Jeg tænker her i Sædeleshed paa Artikel 2 i den norske Overenskomst — for øvrigt Artikel 2 i alle Overenskomsterne. Der sondres, som allerede indledende bemærket af den højtærede Udenrigsminister, mellem Retstvistigheder og andre politiske Tvistigheder. Retstvistigheder, de juridiske Stridigheder Nationerne imellem, skal fremtidig paadømmes af den faste mellemfolkelige Domstol i Haag, hvis Statutters Artikel 36 med den fakultative Bestemmelse vi allerede i 1920—21 har sluttet os til — for øvrigt ligesom Norge og Sverige. —, hvilken Tilslutning vi for nylig ved Vedtagelse af et derom fremsat Forslag til Rigsdagsbeslutning har fornyet her i dette høje Ting. Artikel 2 handler om alle Stridigheder uden nogen som helst Undtagelse, særlig de politiske Uoverensstemmelser, der maatte rejse sig Nationerne imellem, altsaa ogsaa saadanne, som hidtil har været undtaget, vedrørende Integritet, Uafhængighed og vitale Interesser. Det hedder herom i Artikel 2, sidste Stykke: „Parterne er enige om, at de Tvistigheder, der omhandles i nærværende Artikel, skal afgøres efter Grundsætningerne for Ret og Billighed“ — altsaa ikke efter strengt juridiske Grundsætninger, til hvilke Voldgiftsdomstolen hidtil i højere Grad har været bundet, men efter mere almindelige Grundsætninger for Ret og Billighed. Vi

har i sin Tid, da vi drøftede Bestemmelserne i de nordiske Forligskonventioner, henvist til Bestemmelsen i Folkeforbundspagtens Artikel 15, Stykke 8, gennem hvilken Folkeforbundets mæglende Virksomhed er begrænset ved følgende Bestemmelse: „Dersom en af Parterne hævder, og Raadet anerkender, at Striden angaar et Spørgsmaal, som ifølge mellemfolkelig Ret alene henhører under denne Parts egen Myndighed, fastslaa Raadet dette Forhold i sin Beretning uden at foreslaa nogen Løsning“. Det, der her er givet Udtryk for i en af Folkeforbundspagtens centrale Artikler, er netop dette, at Staternes utvivlsomt indre Anliggender ligger udenfor Raadets mæglende Virksomhed, og i Betragtning af den store Rolle, som netop denne vigtige Bestemmelse har spillet og utvivlsomt fremdeles vil spille under Folkeforbundets Forhandlinger, i Betragtning ogsaa af de Begivenheder, der vil være i frisk Minde fra det bevægede Folkeforbundsmøde i 1924, kunde vi i og for sig have fundet det ønskeligt, at der foruden efter „Grundsætningerne for Ret og Billighed“ var indeholdt en Henvielse til, at Afgørelsen skulde ske „under Anvendelse af det i Folkeforbundspagtens Artikel 15, Stykke 8, indeholdte Princip“. Men det er nu ikke Tilfældet. Jeg formoder, at den højtærede Udenrigsminister vil indvende, at der i en saadan Tilføjelse vilde ligge en Begrænsning af et af de fundamentale Principper, paa hvilket en saadan Overenskomst bør hvile, og at en saadan Begrænsning ikke vilde svare til hele den Atmosfære, i hvilken disse Konventioner er sluttet. Jeg maa heroverfor bemærke, at jeg i og for sig ikke deler en saadan Opfattelse, men jeg er tillige af den Anskuelse, at denne principielle Opfattelse ikke bør lægge afgørende Hindringer i Vejen for Afslutning af et Traktatsystem som det, der i Dag er lagt paa det høje Tings Bord.

Som jeg allerede indledende nævnte, afsluttes disse Overenskomster i en Tid, hvor Voldgiftstanken marcherer Nationerne imellem, og det er indlysende, at alle Partier i dette høje Ting følger denne Udvikling i den mellemfolkelige Ret med ubetinget Sympati. Jeg tror, det vil være ubeføjet at mene, at noget Parti kunde gøre Krav paa en særlig Andel i denne Udvikling frem for noget andet. Jeg kan i den Henseende ganske slutte mig til de Udtalelser, der faldt fra det ærede Medlem Hr. Moltensens Side. Vi ønsker alle, at de fredelige Forhold Nationerne imellem maa betrygges paa saa